

створювати спільноти людей. У таких іграх створюються конфліктні ситуації, призначені для певної вікової групи, де учасники повинні досягти конкретної позитивної результативності на рівні особистих навчальних цілей та впливати на інших дітей у грі.

Якщо звести все сказане вище до одного висновку, то можна стверджувати, що комп'ютерні ігри можуть бути корисним інструментом для розвитку та навчання дітей, якщо їх використовувати з розумінням та дотримуватись певних правил. Наприклад, обмежувати час гри до 2 годин на день, не допускати перевтомлення, не грати перед сном та перевіряти ігри на відповідність віковим показникам дітей. Використання комп'ютерних програм у навчальному процесі може стимулювати розвиток індустрії комп'ютерних ігор, створюючи навчально-ігрові комплекси та тренажери для активного використання в освіті. Крім того, використання комп'ютерних ігор у навчально-тестових системах допомагає активізувати навчальний процес та зосередити увагу учнів на ключових питаннях теоретичного та практичного курсів різних навчальних предметів.

Список використаних джерел:

1. Іванова С. М. Вплив комп'ютерних ігор на формування елементів логічного мислення у дітей старшого дошкільного віку. URL:<http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ITZN/em2/content/07ismaps.html> (дата звернення: 26.03.2023).
2. Лаврентьєва Г. М. Комп'ютерно-ігровий комплекс. *Молодша школа*. 2003. № 1. С. 10.
3. Чорна В. Вплив комп'ютерних ігор на психофункціональний стан дітей. *Довкілля та здоров'я*. 2009.

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ В ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ

Шаров Сергій Володимирович

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних наук,
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
segsharov@gmail.com

Кремінський Борис Георгійович

доктор педагогічних наук, професор, начальник відділу роботи з обдарованою молоддю,
ержавна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»,
b_kreminskyi@ukr.net

Сучасні тенденції, що пов'язані з соціально-економічними змінами в країні та світі, висувають нові вимоги до підготовки фахівців, зданих до творчого вирішення поставлених задач, швидкої адаптації до нових умов, якісного виконання своїх професійних обов'язків. Це стосується і обдарованої молоді, яка вважається одним з чинників сталого розвитку демократичного суспільства. Саме обдарована молодь є генератором нових та креативних ідей, рушієм прогресу в різних галузях знань. Як наслідок, виявлення, розвиток та підтримка талановитої молоді є одним із стратегічних напрямків розвитку держави.

Необхідність пошуку нових методичних рішень підготовки обдарованої молоді в умовах інформаційного суспільства призвела до широкого використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітньому процесі, що є одним

із напрямків інформатизації освіти. Водночас, поширення пандемії Covid-19 та військовий стан актуалізують потребу в застосуванні дистанційних та змішаних форм провадження освітньої діяльності. Переваги, які надають ІКТ для організації освітнього процесу в онлайн режимі, пов'язані у першу чергу з використанням мережевих та хмарних технологій. Водночас, не повинна залишатися осторонь і робота з обдарованою молоддю в дистанційному форматі, яка теж має свої особливості та переваги.

На думку науковців, використання ІКТ в освітній діяльності дозволяє підвищити якість освітнього процесу, автоматизувати більшість процесів, що відбуваються у закладах освіти. Є численна кількість публікацій, що підтверджує розвиток пізнавального інтересу здобувачів освіти, підвищення їхньої навчальної мотивації за рахунок різних форм подання освітнього контенту, інтерактивності та різноманітності видів навчальної діяльності. Обдаровані діти отримують вільний доступ до значної кількості мережевих ресурсів в різних галузях знань, що дозволяє їм отримати будь-яку інформацію для саморозвитку та задоволення власних наукових/навчальних потреб. Використання електронних освітніх ресурсів активізує пізнавальну діяльність обдарованої молоді, що втілюється у веб-квестах, віртуальних лабораторіях, доповненої та віртуальної діяльності тощо. Важливою перевагою використання ІКТ під час роботи з обдарованими дітьми є формування у них інформатичних компетентностей, що наразі є дуже актуальним. Саме ІКТ надають можливість навчитися працювати з різними цифровими гаджетами, шукати та обробляти інформацію, проектувати, моделювати та досліджувати об'єкти реального світу.

У роботі [3, с. 465] звертається увага на наступних напрямках використання інформаційно-комунікаційних технологій для підтримки та розвитку обдарованої молоді: створення інформаційно-освітнього середовища для якісної підготовки талановитих дітей; використання мережевих технологій для організації Internet-змагань; підтримка позааудиторної та самостійної роботи учнів та студентів, у тому числі гуртків та проблемних груп; використання віртуальних соціальних мереж; використання інформаційних систем для управління освітнім процесом, забезпечення публікаційної активності та науково-дослідної діяльності; забезпечення комунікації з використанням різноманітного програмного забезпечення.

Зосередимося на можливостях ІКТ для організації роботи з обдарованою молоддю в умовах змішаного/дистанційного навчання, а саме створення інформаційно-освітнього середовища та використання віртуальних соціальних мереж для підтримки обдарованої молоді.

Основними перевагами змішаного навчання є поєднання дистанційної та традиційної освіти, завдяки чому можна краще розвинути потенціал здобувачів освіти, забезпечити реалізацію їх навчальних та творчих можливостей. Перевагами зазначеної форми організації освітнього процесу є технологічність, модульність, гнучкість, масовість, соціальна рівність тощо [2, с. 145]. В свою чергу, перевагою дистанційного навчання є забезпечення високого рівня інтерактивності, реалізація індивідуального та диференційованого підходів у процесі підготовки обдарованої молоді. Зазначені технології передбачають створення відповідного освітнього

середовища, що дозволить у відділеному режимі спілкуватися, навчатися, генерувати та обговорювати нові ідеї тощо.

Для створення електронного освітнього середовища О. Сокурєнко та О. Нотич пропонують використовувати LMS Moodle, який з точки зору організації та забезпечення освітнього процесу характеризується такими перевагами як інтерактивність, адаптивність, масовість, економічність, багаторазовість, соціальна рівність. До Moodle інтегрована значна кількість сервісів та ресурсів (файли з теоретичним матеріалом у форматі htm, pdf, docx тощо, завдання, тести, пояснення, Wiki, анкети, глосарій та ін.) [1, с. 136]. Ми погоджуємося з думкою авторів та вважаємо, що Moodle надасть можливість забезпечити якісну підготовку обдарованої молоді в дистанційному або змішаному форматі, врахувати їх індивідуальні навчальні особливості, поточне місцеперебування тощо. Слід додати, що зазвичай Moodle використовується в освітньому процесі вищої школи. Для закладів загальної середньої освіти характерно використання Google Classroom, що теж дозволяє створити якісне освітнє середовище, забезпечити навчальну взаємодію між наставником та обдарованими дітьми.

Окремим напрямком використання систем управління навчання є організація та проведення онлайн змагань. LMS Moodle та Google Classroom дозволяють зареєструвати учасників, висвітлювати оголошення, завдання, результати змагань, забезпечувати комунікацію між учасниками змагань тощо.

Слід наголосити на певних проблемних питаннях щодо використання змішаної форми навчання у процесі підготовки обдарованої молоді:

- підбір форм, методів навчання та видів діяльності, які доречно використовувати в дистанційному форматі;
- відбір навчальних тем, які можна винести на самостійне вивчення в дистанційному форматі, а які слід розглянути в очному режимі або з використанням засобів відеозв'язку;
- підбір найбільш ефективних способів контролю та самоконтролю навчальних досягнень обдарованої молоді з обов'язковим збереженням результатів для подальшого аналізу;
- вибір ефективної методики поєднання дистанційної та традиційної форми навчання.

Вирішення цих питань досягається декількома шляхами. По-перше, розробкою відповідних методичних рекомендацій, що створені вчителями/викладачами з високим рівнем педагогічної майстерності та значним досвідом роботи з дистанційними технологіями. По-друге, забезпеченням постійного зворотнього зв'язку між наставником та обдарованими дітьми. Комунікація зі здобувачами освіти дозволить вибрати ефективні способи роботи в дистанційному форматі в межах конкретних дисциплін, гуртків, тематичних груп та ін.

Для більш конструктивної комунікації та розвитку природних здібностей талановитої молоді, поряд із системи керування навчанням, можна використовувати віртуальні соціальні мережі. В залежності від мети створення, віртуальні освітні спільноти можуть бути закритими або відкритими, мати різну кількість учасників в межах класу, школи, тематичного напрямку, об'єднувати учасників змагань,

гуртків, наукових заходів тощо. В контексті розвитку та підтримки обдарованої молоді вони дозволяють забезпечити: індивідуальну комунікацію між наставником та обдарованою дитиною; обговорення наукових або навчальних задач; коментування отриманих результатів та ідей; обмін мультимедіа файлами та освітнім контентом; накопичення масиву навчальної інформації за напрямком функціонування спільноти; використання інтерактивних засобів навчання, зокрема ігрових та 3D технологій; спілкування між членами спільноти незалежно від часу та географічного місцезнаходження; можливість проведення тестування, анкетування тощо [4, с. 12].

Слід зазначити, що перебування у віртуальних соціальних середовищах надає можливість розвинути у молоді соціальну та комунікативну компетентності. Ефективність такого розвитку можна пояснити тематичною спрямованістю віртуальної групи, де спілкування відбувається серед однодумців, які підтримують та допомагають один одному. Зазвичай всередині таких груп створюється позитивний психологічний мікроклімат. Як наслідок, у дітей можуть виникнути почуття успіху, впевненості у собі, мотивація на саморозвиток і перемогу.

Отже, потужні можливості інформаційно-комунікаційних технологій дозволяють створити якісне інформаційно-освітнє середовище, що забезпечує розвиток та підтримку обдарованої молоді в умовах змішаного та дистанційного навчання. Для більш конструктивної взаємодії у межах окремих галузей знань або тематичних напрямків можна використовувати віртуальні соціальні мережі.

Список використаних джерел

1. Сокурєнко О. О., Нотич О. О. Нові педагогічні технології в роботі з обдарованими учнями: система очно-дистанційного навчання. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2013. № 15–16, т. 8. С. 135–138.
2. Ткачук Г. Змішане навчання та особливості використання ротаційної моделі у навчальному процесі. *Інформаційні технології в освіті*. 2017. № 4(33). 143–156.
3. Шаров С., Крємінський Б., Сафонов Ю., Шарова Т. Організація роботи з обдарованою молоддю засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 3(17). С. 458–471.
4. Яцишин А. В., Яськова Н. В. Використання електронних соціальних мереж у діяльності з обдарованими учнями. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2016. № 8. С. 9–15.